

Spørsmål 225 (2020) fra Herman Ekle Lund (V): Lovhjemmel for plassering av ansvar ved bekostning av støymåling

Til: Rådmannen
Fra: Herman Ekle Lund (V)

Dato: 14.12.2020
Saksnr: 19/00066-245
Deres ref:

Flere lokale folkevalgte har ytret interesse for å endre støyregelverket i det lokale skjenkereglementet. Det ble gjort flere endringer ved behandling av regelverket tidligere i 2020, men noen elementer virker ikke mulig å endre lokalt. En av disse sakene er å endre plassering av ansvar for bekostning av støymåling, hvor flere har ønsket å endre plasseringen av dette ansvaret fra bevillingshaver til «sist ankomne aktør», dvs. f.eks. utbygger dersom et nytt bygg reises ved siden av et utested eller kultursted.

Kan rådmannen forklare hvilken forskrift og lov som berører dette og som eventuelt må endres for at vi kan endre denne ansvars plasseringen lokalt?

Svar

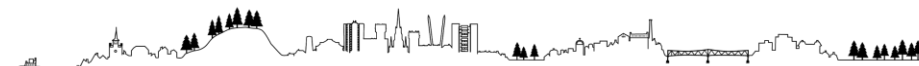
Krav til støytiltak på bygningsmasse kan i utgangspunktet kreves i to typetilfeller:

- 1) Ved oppføring av nye bygg, anlegg, virksomhet eller endring av disse som er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven.
- 2) Krav om tiltak på eksisterende bygg, virksomhet mv. etter helselovgivningen, herunder forskrift om miljørettet helsevern.

Ad. 1)

For oppføring av nye boliger mv, samt søknadspliktig endring i slike gjelder Byggteknisk forskrift (TEK17). For eldre bygg og boliger gjelder den utgaven av TEK som gjaldt da byggverket ble oppført. TEK17 forvaltes av Direktoratet for byggkvalitet og lokalt av de kommunale plan- og bygningsmyndigheter. Det følger av TEK17 § 13-6 at lydforhold skal være tilfredsstillende for personer som oppholder seg i byggverk og på uteoppholdsareal avsatt for rekreasjon og lek. Krav til lydforhold gjelder ut fra forutsatt bruk, og kan oppfylles ved å tilfredsstillende lydklasse C i Norsk Standard NS8175:2012. Krav til tilfredsstillende lydforhold omfatter blant annet støy fra utendørs lydkilder. Grenseverdiene i standarden skiller mellom støy fra tekniske installasjoner og annen miljøstøy. Grenseverdier for støy fra tekniske installasjoner gjelder for alle typer boliger, også eneboliger. Utendørs grenseverdier i klasse C er relatert til gul sone i retningslinjer for arealplanlegging (T-1442).

Styring og eierskap

Politisk sekretariat
Organisasjonsnummer

Postadresse
Postboks 7500
3008 DRAMMEN

Besøksadresse

Telefon

Dette betyr at utbygger/byggherre av nye boliger skal sikre at innendørs støy i boliger ikke overstiger grenseverdiene i TEK17. Det kan i enkelte tilfeller bety at bygningsmassen må støyisoleres utover det som er standard.

I tillegg skal planmyndighetene hensynta god forvaltning av støy i sin arealplanlegging. Det kan for eksempel settes krav i kommuneplan og reguleringsplan om at T-1442 skal legges til grunn i alle nye planer og tiltak. I tilfelle vil utbygger/byggherre måtte påse at nye tiltak ikke fører til støy utover grenseverdiene i T-1442, eller at støy over grenseverdiene bør avbøtes med støytiltak.

Uavhengig ny byggesak mv. kan det ikke pålegges utbygger/eier av bygg og bolig å utføre støytiltak for vern av utendørs støy som har tilkommet etter at bygget ble oppført/søkt om, eller som følge av senere vedtatte strengere bestemmelser i TEK eller kommunale arealplaner.

I tillegg til ovennevnte gjelder forurensningsforskriften kap. 5 for innendørs støynivå fra følgende støykilder: vei, jernbane, sivile og militære flyplasser, industri, havner og terminaler, men det anses ikke relevant for dette spørsmålet.

Ad 2)

Etter folkehelseloven § 9 har kommunen ansvar for å føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helse, jfr. § 8. Forskrift om miljørettet helsevern er vedtatt med hjemmel i folkehelseloven. Av forskriften § 9 følger det at virksomheter og eiendommer skal «planlegges, drives og avvikles» slik at krav til blant annet lavest mulig støynivå skal tilstrebes. Støy og vibrasjoner skal ikke medføre helsemessig ulempe eller overskride helsemessig forsvarlig nivå. Etter forskriften § 7 tredje ledd følger det at når det er grunn til å anta at blant annet eksisterende virksomhet og eiendommer kan medføre fare for helseskade eller helsemessig ulempe, skal den ansvarlige for virksomheten utføre de beskyttelsestiltak og de forholdsregler som ellers er nødvendige for å forebygge, hindre eller motvirke at slik virkning oppstår. Myndighetene kan altså gi eventuelle pålegg dersom det er grunn til å anta at eksisterende virksomhet kan medføre fare for helseskade eller helsemessig ulempe i form av støy. Slike pålegg kan være pålegg om støyreducerende tiltak, begrenset åpningstid mv. Det skal imidlertid en del til før vilkåret om at støyen kan medføre fare for helseskade eller helsemessig ulempe kan anses oppfylt. Helsemyndighetene skriver i sin veiledning at med helsemessig ulempe menes forhold som etter en helsefaglig vurdering kan påvirke helsen negativt og som ikke er helt uvesentlig. Forholdet må være av en viss alvorlighet eller overstige et minstemål av akseptabel helserisiko. En viss grad av alminnelig risiko må nødvendigvis aksepteres i samfunnet.

Ved vurderingen av om konkret støy kan føre til fare for helseskade eller helsemessig ulempe må det nærmere innholdet søkes i faglige normer, retningslinjer og veiledere. Oslo kommune har vedtatt forskrift om begrensnings av støy. Støyforskriften er kun rettslig bindende for Oslo kommune, men blir i dag også brukt i stor utstrekning i andre kommuner.

En nærmere oversikt over relevant lovverk/publikasjoner:

Støy er definert som forurensning i Forurensningsloven § 6. Forurensningsloven § 2 punkt 5 krever at kostnader for å hindre eller begrense forurensning dekkes av den ansvarlige for forurensningen.
<https://lovdata.no/lov/1981-03-13-6/§2>

Folkehelseloven § 11 omhandler helsekonsekvensutredning, og beskriver kommunens anledning til å pålegge «den som planlegger eller driver virksomhet, eller den ansvarlige for forhold ved en eiendom, for egen regning å utrede mulige helsemessige konsekvenser av tiltaket eller forholdet». Det er ikke anledning til å pålegge andre kostnaden ved utredningen.
<https://lovdata.no/lov/2011-06-24-29/§11>

Forskrift om miljørettet helsevern § 12 pålegger den ansvarlige for en virksomhet å ha internkontroll for å påse at kravene i forskriften følges. Virksomheten skal altså på egenhånd, på eget initiativ, allerede ha kontroll på forhold som påvirker omgivelsene. § 9 pålegger støykilder å ha et «lavest mulig støynivå», og ikke medføre helsemessig ulempe.

<https://lovdata.no/forskrift/2003-04-25-486/§12>

<https://lovdata.no/forskrift/2003-04-25-486/§9>

Det er også verdt å merke seg at Veiledning til retningslinje T-1442, Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, beskriver at restauranter med dansemusikk eller nattåpent nesten alltid gir støykonflikt om den er lokalisert nærmere bolig enn ca. 100 m, hvor forstyrrelse av søvn og hvile er vanlig. I praksis vil det finnes svært få steder i kommunen hvor det ikke var boliger innenfor 100 meter da slik virksomhet ble etablert, og hvor det reelt sett kan hevdes at virksomheten var til stede før boligene.

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M128/M128.pdf>